

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 14. Eos, qui baptizabantur, fuisse ieiunos, eaque lege etiam pueros obstrictos esse & cur, quandoque ieiunandi consuetudo desierit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

Consuetudo baptizandi nudandi in Gallia, Germania, Aethiopia, & Gracia durat.

eius mentionem apud scriptores non penitus inuenit, facile intelligit. In Germania, & Gallia, atque in Oriente, praesertim apud Aethiopes, & Gracos vetus consuetudo adhuc durat. quorum priora non minus diu commorati, earum regionem moresque prime tenent, fide, ac sermone mihi cognita penitusque perspecta, quam a Iohanne Iacobo Salisburgensi Archiepiscopo in Manualibus rochorum, & aliorum curam animarum habentium de sacrament. baptismi. ca. 5. & 6. auctore Ordinis baptismi secundum ritum Aethiopum tradita sunt. Vltimum vero ex totis apparet, quia Contemplator in S. Dionysio Areop. alique posterioris saeculi, illius mentionem fecerunt.

Eos, qui baptizabantur, fuisse ieiunos, eoque etiam pueros obstrictos esse; & cur, quandoque ieiunandi consuetudo deserit.

CAP. XIV.

DIu etiam in Ecclesia mos fuit, ut quis lustralibus abluendi erant, corpora ad vespertinam horam religio sa media coacerent. Nec dubia res: auctor est B. Linus primus post Petrum Romanae Ecclesiae Pontifex, de Passione S. Pauli (quamuis alij de eius fide perperam dubitent) Centurionem, & pro-

ctos, qui ministri necis S. Pauli fuerant, à Ti-
 mo & Luca. praxio vsq; ad vesperam ieiunio,
 in Christi famulatum assertos fuisse, his verbis:
perant cum multa leticia, & spiritali gaudio,
ponentes eis manum, & dantes signaculum
sacramentis perpetua. sicque ieiunio vsque ad ve-
peram praecurrente, baptizati sunt in nomine patris,
& filij, & spiritus sancti. In vita etiam SS. Syri,
& Iuuentij, siue Iuuentij, qui primi rem Ecclesia-
stica Papiensem administrarunt, à Laur. Surio
diligenter exarata, legimus, ingentem hominū
multitudinem, quæ baptismi suscipiendi causa
conuenerat, ante diuinum sacramentum, cibo
abstinuisse: antequam (Surij verba sunt) sumo-
rent cibum, omnibus, qui cum Porphyrio venerant,
baptizati, & ipse Porphyrius baptizatus est. S. ve-
ro Polycarpus Beati Sebastiani monitu, cum
ingentem animosam vim, quæ olim ignara
Dei, & miserandis opinionum erroribus inuo-
luta erat, ad Christianam rempublicam reli-
gias Idolis, & eurato dæmone, adiuncturus es-
set, primo quidem debitas diuinæ clementiæ
laudes, & gratias egit, quod ex facta diui-
na verbi semente tam multæ segetes ad mes-
sem inalbuerant: deinde piam cohortem in-
uitus, de felicitate ipsorum, antea ctæ vitæ
miseriis, & incredibili æque dæmonum dolo-
re, ac gaudio Angelorum accommodata ora-
tionem differuit: indictoque ad vesperam ieiu-
nio, novas plantas in Ecclesiæ solum trans-
ferendas tam egregiè coluit, vt syluestrem ma-
li dæmonis animum exuta, sese in florem æ-
ternæ salutis induerint. quemadmodum Lau-

rentius Surius tradit in vita S. Sebastiani
 ex Ms. codicibus excerptit: deinde, inquit,
 ad sanctum Polycarpum presbyterum, in ille per
 eutionis causa latitabat, & narrauit ei omnia
 gesta erant. quibus auditis, sanctus Polycarpus
 rias egit Deo, & una cum eo venit ad domum
 Strati protoscriniarij: vidensque turbas credentium
 salutauit eas cum omni gaudio, dicens, beati viri
 nes, &c. quia ergo daemones omnes, qui filij tene
 rum sunt, contristantur, & omnes sancti Angeli
 sunt lucis filij, gratulantur: accedat unusquisque
 det nomen suum, hodierna die usque ad vesperam
 praecurrente ieiunio, ut festinum baptismatis in
 mentum, opportunum tempus inueniat. Haec
 ille. Cui simillimum exemplum refert Simeon
 Metaphrastes apud eundem Surius de vita
 Stephani Papae, & sociorum cap. 3, in tempore
 bunum quendam militum, nomine Nemo
 sium, & filiam eius, quae utroque capta tanta
 multos iam annos in perpetua nocte in carceris
 vitam trahebat, cum beatum Stephanum
 verbum longè, lateque disseminantem audi
 sent, & altera (mira dictu res) repente dilu
 sis tenebris optatam lucem recepisset, caele
 stium numine afflatus, ad virum recta contem
 tantumque in eis vel ante actae vitae dolorem
 vel desiderium aeternae salutis emicuisse, ut
 signis Euangelij praeco haud differendum
 tus, statim utrumque ad certam diei horam
 iunio munitum, baptismali caractere
 niuerit. Verba Simeonis haec sunt: cum esset
 ipsum, & eius filiam catechismo instruxisset, ut
 eos ieiunare usque ad vesperam, quemadmodum

hanc filioi canones, & ordo postulat. cum autem ve-
 nerit hora vespertina, benedixit aquae in eo loco, quae
 huiusmodi ritualum vocatum fuisse diximus. Itaque Ne-
 ptionis in aquam demisit, & baptizavit in nomine
 Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Atque hic vel
 locus satis, abundeque sufficeret ad de-
 clarandum, eadem ieiunij lege etiam infantes
 obstrictos fuisse, communi aequae omnibus ca-
 nonis, atque ordinis mentione. Sed, ut id pau-
 lo manifestius sit, addam ego aliquot ex vete-
 rum scriptis testimonia, quae puerorum absti-
 nentiam ante baptismum clarè demonstrant.
 Eius generis est, quod apud Ioannem Diaco-
 num legimus de vita S. Gregorij, quem narrat,
 cum in lentam, & pertinacem febrim ancipi-
 ti aliquot dierum curationem incidisset eo ip-
 so Paschae pervigilio, quo etiam infantes bap-
 tizandi ad certum tempus ieiunio operam da-
 bant, tam acri dolore percussus fuisse, ut ma-
 gis preceptam sibi ieiunandi facultatem, quam
 morbum, & inualitudinem palam quereretur.
 Sic enim ait: Paschalis superuenit dies. Et, dum sa-
 cratissimo sabbato, in quo omnes etiam paruuli
 baptizandi ieiunant, ipse ieiunare non posset: cœ-
 pit plus morore, quam infirmitate deficere. Et Al-
 binus Flac. l. de Diu. offi. c. 19. de sab. S. Paschae,
 cum singulos baptismi ritus diligenti studio re-
 censeret, de non admoedi ad materna vbera
 infatibus, priusquàm cœlesti pane post baptismum
 refecti fuerint, hæc inquit: verba sunt salutaris
 ad novum hominem, qui regeneratur. Sed hoc pra-
 videndum est, ut nullum cibum accipiant, neque la-
 ctentur, antequàm comunicent. Quare si infantibus,

ante diuinas Eucharistiæ epulas, lacrimas
vetitum erat: cum illæ baptismum suble-
rentur: negare non possumus, quin ad hoc
mum ieiuni delati fuerint. Nec vero laici
tè quis dixerit, si infantes à cibis abstineren-
acti fuissent: fore, vt imprudentiæ nota Pa-
tris inureretur: quod teneræ ætatis necesse
ti minimè consuluerint. non intelliget enim
multa alia Episcopis in mentem venisse, quæ
edendi, bibendique sitim posthabere, non
meminerit, dum in catechumenorum ordine
censebantur, etiam infantes aliquot diebus
ieiunia iniuisse, quæ si tenellæ ætati nequaquam
repugnarunt imprudentis est, ob vnus dies
iunium, in Patribus prudentiam desiderare.
inquiet, natos pueros, si à nutricis vberibus
diu amoueantur, vagitus intolerabiles esse
quasi vero congruum fuerit, ne lato diebus
lantium voces audirentur, pueris alimenta
ministrare. ineptè sanè. quis est enim tam demens,
quem ista moueant? aut quis multa similia
infantum baptismo contigisse raras, esse
hoc ad persuadendum aliquid momenti con-
dat? Res erat ad patiendum, tolerandumque
difficilis: cum pueri vestibus exuebantur: et
nudi in aquam mergebantur. num ideo à bap-
tismo remouendi? minimè decere videbatur
eosdem, post baptismi sacramentum, cibo
stem Eucharistiæ cibum sumere. an propterea
eundem illis datum non fuisse, putabimus? et
que, vt de adultis aliquid dicatur, vix creditur
quispiam, catechumenos, antequam ad Chri-
sti ouile aggregarentur, peccata publicè con-

illos esse. quis tamen, veteris consuetudinis non ignarus, id esse verissimum, inficietur? quippe aliud est, cum de ritu quaeritur, probabiles rationes ad eum euertendum sibi animo ingerere, aliud veris tum autoritatibus, tum rationibus niti. ego igitur, quin hæc, & aliæ similes de infantum ieiunio dubitandi causæ occurrere possint, non negauerim: sed tamen eosdem ieiunos fuisse, propter allata testimonia, constanter affirmo. cuius rei adhuc vestigium in Ecclesia perseverat. nam more intermisso, cum aduultorum baptismus, collustratum lucis Evangelicæ radiis toto terrarum orbe, valde infrequens esse inciperet, ac imbecilla puerorum ætas diuturno cibi desiderio in dies magis affligeretur: nè tam salutaris ritus cum eius memoria penitus intercideret, æqui morum conditores vespertinæ baptismi horæ matutinum tempus suffecerunt: vt, quando temporis diurnitas à pleniori ieiunio retardaret, saltem ad breue spatium solitis cibis abstinerent. De quo Synodus Colonienfis cap. 15. Manuale Parochorum, & aliorum curam animarum habentium à Ioanne Iacobo Ecclesiæ Salisburgensis Archiepiscopo editum de sacramen. bapt. cap. 4. & Ecclesiæ Mediolanensis Acta pluribus locis: quorum nos verba Audio breuitatis omitimus.

Ieiunandi lex ante baptismum cur, & quando abrogata fuerit. Vespertinæ baptismi horæ matutinum tempus suffectum est, & quare. Vestigium ieiunij ante baptismum.